Ruimtelijk kwaliteitsplan
Kruisweg 2, Rijssen

BJZ.nu
ruimtelijke plannen en advies

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Analyse	4
3. Beleid	7
4. Landschapsplan	9
5. Aanleg en beheer	15
Colofon	16

1 Inleiding

Voorliggend plan heeft betrekking op het perceel aan de Kruisweg 2 in Rijssen. Het perceel staat kadastraal bekend als gemeente Rijssen, Sectie C en perceelnummers 1987 en 1988.
Op het perceel is jarenlang een camping geëxploiteerd. Daarnaast is er een bedrijfswoning aanwezig.

Initiatiefnemer is voornemens om de camping te herontwikkelen naar woningbouw, met ruimte voor vrijstaande bouwkavels, een noabershof en sociale huur/koopwoningen. In totaal gaat om het 14 vrijstaande woningen, een noabershof met 24 woningen van verschillende omvang en 22 sociale huur/koopwoningen.

BJZ.nu is gevraagd een visie te geven op de inrichting van het woningbouwplan, waar in voorliggend ruimtelijk kwaliteitsplan invulling aan wordt gegeven. Het voorliggende ruimtelijk kwaliteitsplan is gebaseerd op een analyse van het landschap en beleid. Daarnaast zijn de wensen van de initiatiefnemer in het plan verwerkt.

Afbeelding 1 Projectgebied ten opzichte van Rijssen (Bron: Plattekaart)

Afbeelding 2 Luchtfoto projectgebied (Bron: Pdokviewer)

2. Omgevingsanalyse

Ondergrond

Geomorfologie

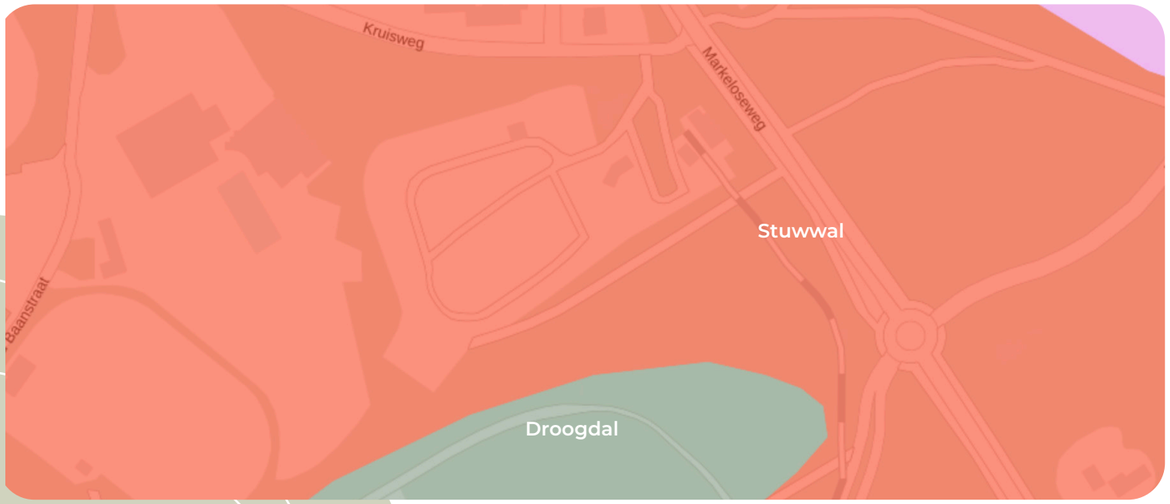

Geomorfologie valt in te delen in verschillende landvormen. In dit geval ligt het projectgebied in de landvorm stuwwal. De vormsubgroep stuwwal is ontstaan door de druk en stuwende werking die het landijs op bevroren ondergrond onder en voor het ijsfront uitoefende. Het zijn boogvormige heuvelruggen, die veelal een vlakker plateaudeel bezitten.

Afbeelding 3 Geomorfologische kaart (Bron: Bodemdata)

Hoogte

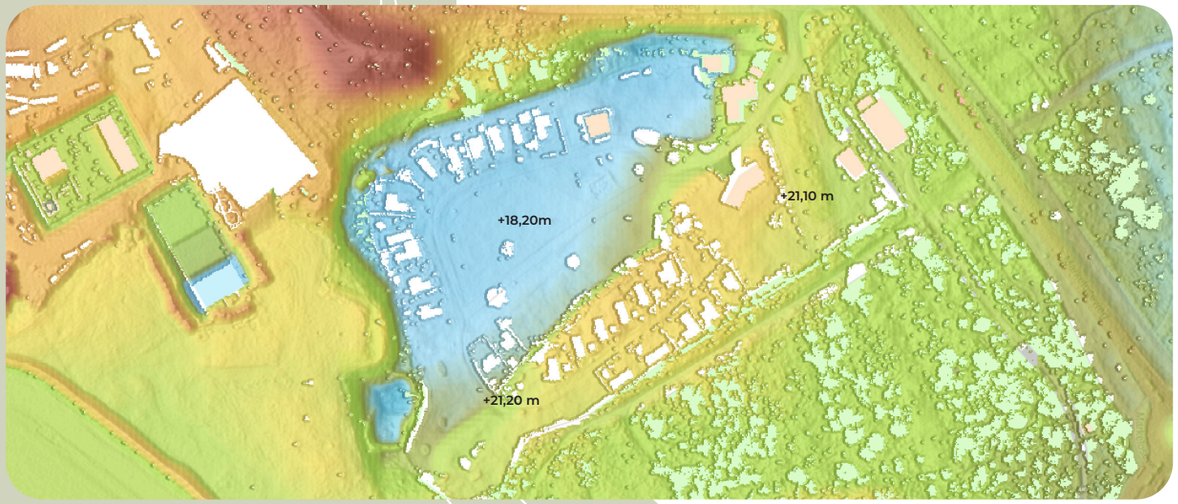

Het projectgebied ligt in een hooggelegen gebied, waarbij sprake is van een groot hoogteverschil ter plaatse. De hogere gronden liggen op 30 m boven NAP en de laagste gronden liggen op 18 m boven NAP. Op afbeelding 5 is te zien dat noorden en zuiden een hooggelegen rug ligt.

Afbeelding 4 AHN hoogtekaart (Bron: AHN-viewer)

Bodem

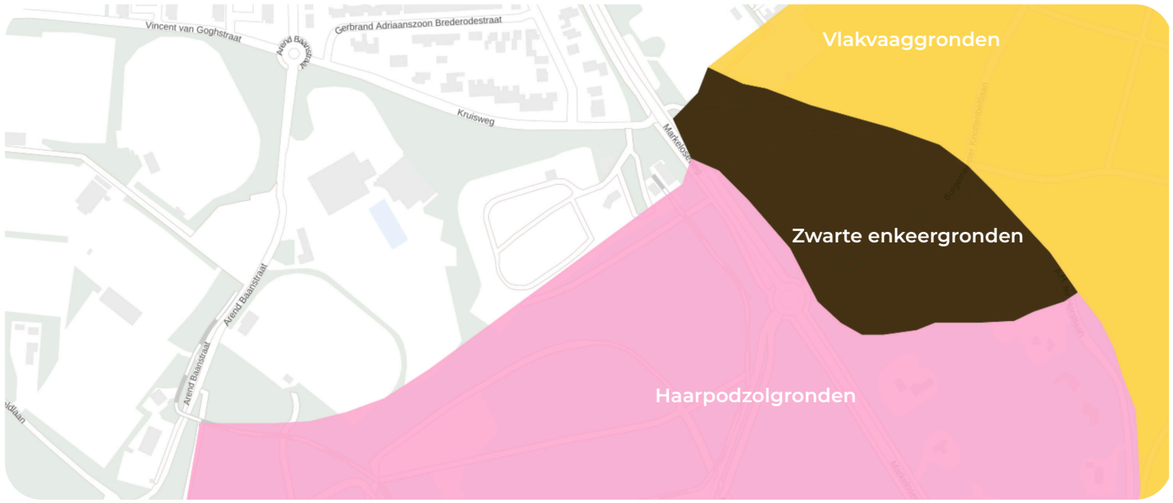

De bodemopbouw houdt voornamelijk verband met het gebruik van de grond in de afgelopen eeuwen. Daarnaast spelen het plaatselijk reliëf, de geomorfologie en de grondwatertrappen een rol. Het projectgebied ligt in een haarpodzol met grof zand. De veldpodzolgronden bestaan uit leemarm en zwak lemig fijn zand. Dit zijn humuspodzolgronden met ijzerhuidjes en met een dunne humushoudende bovengrond. De bovengrond bestaat uit grof zand. De haarpodzolgronden kwamen met name voor op de hogere zandgronden bij stuwwallen.

Afbeelding 5 Bodemkaart (Bron: Bodemdata)

Grondwatertrappen

De grondwaterstand ligt tussen de gemiddeld kleinste diepte 254 cm en gemiddeld grootste diepte 254 cm ten opzichte van het maaiveld. De grondwatertrap is geclassificeerd als ‘grondwatertrap 8’. Dit betekent dat het een droog gebied is.

Afbeelding 6 Grondwatertrappenkaart (Bron: Bodemdata)

2 Landschapstype

Het projectgebied ligt in het buitengebied van de gemeente Rijssen-Holten. In afbeelding 7 is de ontwikkeling van dit landschap in de omgeving van het projectgebied tussen 1875 en 2024 te zien.

Het perceel is gelegen aan de rand van de kern Rijssen, in het zogenoemde Hollands Schwarzwald, en maakt deel uit van het heideontginningslandschap binnen het stuwwallencomplex van de Sallandse Heuvelrug. Dit gebied wordt gekenmerkt door een hooggelegen ligging en een duidelijk reliëf. Oorspronkelijk bestond de omgeving uit uitgestrekte natte en droge heidevelden, die functioneel verbonden waren met het essen- en oude hoevenlandschap. Lange tijd bleven deze heidegebieden grotendeels onbewoonbaar. Ze werden gebruikt voor begrazing en voor het steken van plaggen ten behoeve van de stallen.

Rond 1900 maakten verschillende ontwikkelingen het mogelijk om de heidegronden systematisch te ontginnen. Aanvankelijk gebeurde dit kleinschalig en individueel door keuterboeren, maar later werd de ontginning planmatig en grootschalig aangepakt, een proces dat doorging tot in de jaren zestig van de twintigste eeuw. Bij de ontginning ging men rationeel te werk, wat nog altijd zichtbaar is in het landschap door de rechte wegen, lanen en percelen. Erven werden als blokken geschakeld langs de weg en de ontginningslinten kregen een duidelijke lineaire structuur.

Begin twintigste eeuw startte men bovendien met het aanplanten van bossen in het gebied. In de loop der jaren verdwenen de meeste heidevelden en maakten zij plaats voor bospercelen met hier en daar open plekken. Ten opzichte van het omliggende essen- en hoevenlandschap kenmerken de landbouwontginningen zich door relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplexen.

Tegenwoordig dragen nieuwe ontwikkelingen bij aan het behoud en de versterking van de dragende lineaire structuren in het gebied, zoals boscomplexen, lanen, bosstroken, waterlopen en ontginningslinten met erven. Daarmee blijft het karakteristieke landschap, met zijn kenmerkende ruimtematen en duidelijke structuur, behouden en herkenbaar.

1900

Het kaartbeeld toont een overwegend heide- en kampenlandschap met een sterk onregelmatige verkaveling. Percelen zijn klein en grillig van vorm. De bebouwing is schaars en verspreid gesitueerd langs zandwegen. Het reliëf van de stuwwal is duidelijk zichtbaar in de hoogtelijnen. Het gebied heeft een open en halfopen karakter met beperkte infrastructuur.

1925

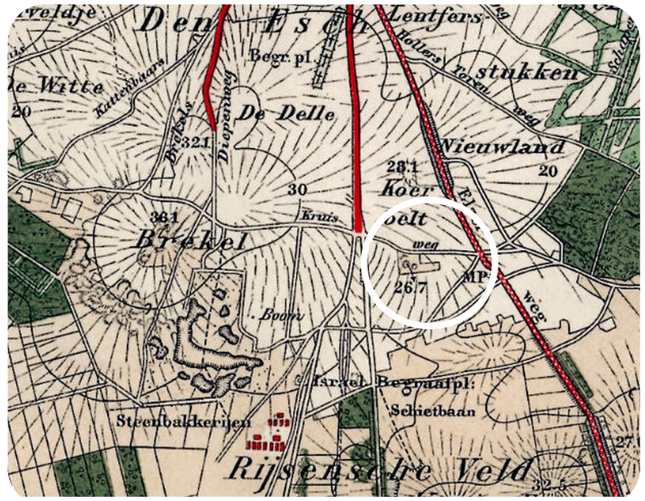

In deze periode wordt de infrastructuur nadrukkelijker aanwezig. Hoofdwegen zijn duidelijker geprofileerd. Rijssen breidt zich langzaam uit langs deze structuren. Het agrarische gebruik blijft dominant, maar de verkaveling oogt iets rationeler. Heidegronden zijn grotendeels ontgonnen of in ontginning.

Afbeelding 7 Historische kaarten (Bron: Topotijdreis)

1980

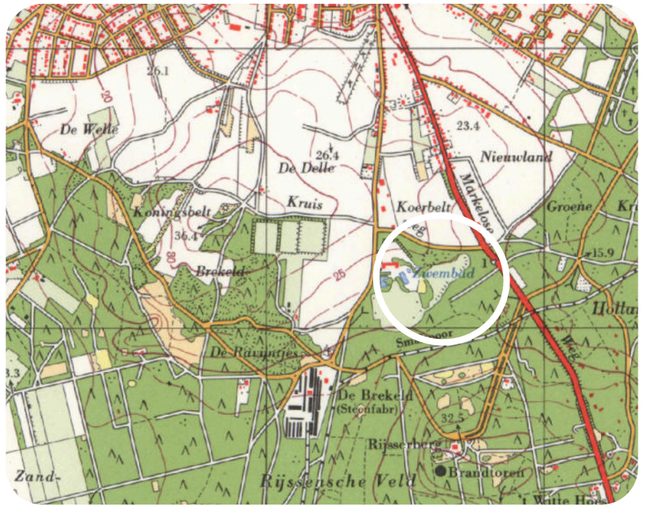

Het landschap is duidelijk veranderd. Gronden zijn ontgonnen en aangeplant met bospercelen. De infrastructuur is verbeterd en verhard. Er is meer bebouwing zichtbaar en de overgang tussen kern en buitengebied is scherper.

2024

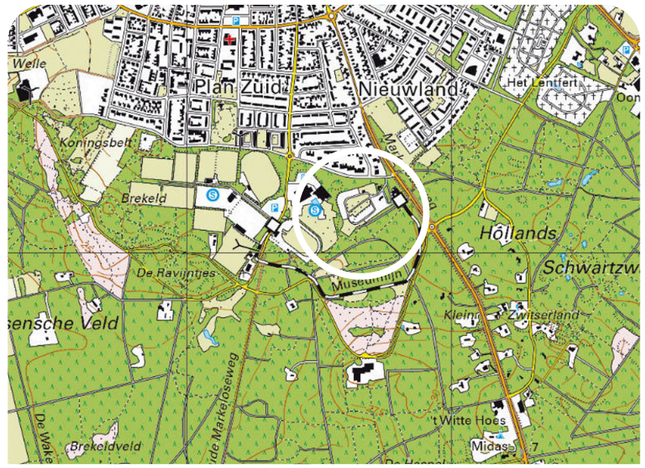

Het huidige kaartbeeld laat een modern ingericht landschap zien. De stedelijke uitbreiding van Rijssen is verder toegenomen richting het zuiden. Tegelijkertijd zijn boscomplexen en groene structuren, passend bij het Hollands Schwarzwald en de Sallandse Heuvelrug, duidelijk aanwezig.

2 PNV

Aan de hand van het bodemtype en het grondwaterniveau kan de potentiële natuurlijke vegetatie (PNV) worden bepaald. Dit is de vegetatie die op de locatie voor zou komen zonder menselijk ingrijpen of rampen.

Op basis van de analyse van de natuurlijke ondergrond is het bijpassende bostype voor het projectgebied bepaald.

Voor het projectgebied is dat het bostype
‘droog wintereikbos en beukenbos’.

Bij de plantkeuze verdient het de voorkeur om aan te sluiten bij de vastgestelde PNV. Door in het projectgebied gebruik te maken van de plantensoorten die passen bij deze natuurlijke ondergrond, wordt zwak plantmateriaal voorkomen.

De gronden rondom het projectgebied bieden van nature een goede basis voor de volgende beplanting:

Quercus robur	**Zomereik**
Quercus petraea	**Wintereik**
Betula pubescens	**Zachte berk**
Malus sylvestris	**Wilde appel**
Sorbus aucuparia	**Lijsterbes**
Fagus sylvatica	**Beuk**
Pyrus communis	**Wilde peer**
Ilex acquifolium	**Hulst**
Populus tremula	**Ratelpopulier**
Prunus avium	**Wilde kers**
Tilia cordata	**Winterlinde**
Rhamnus frangula	**Vuilboom**
Salix caprea	**Boswilg**

3. Beleid

3.1 Omgevingsvisie Overijssel

De omgevingsvisie Overijssel is de provinciale visie voor de fysieke leefomgeving van Overijssel. De provincie Overijssel stuurt op ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. Bestaande kwaliteiten moeten worden beschermd en er moeten verbindingen worden gelegd tussen deze bestaande kwaliteiten en nieuwe ontwikkelingen. Dat wil zeggen dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit vormen essentiële gebiedskenmerken het uitgangspunt. Hierna wordt ingegaan op de gebiedskenmerken in de omgeving van het projectgebied.

Natuurlijke laagte
“Stuwwallen”
De stuwwallen zijn tijdens de ijstijd opgestuwde aardlagen. Door de vaak grote hoogteverschillen zijn ze nu nog steeds goed zichtbaar. Op een aantal plekken zijn de ruggen al van verre zichtbaar. De stuwwalen hebben als regionale inzijggebieden een belangrijke functie in het watersysteem. Het zijn de ‘ingangen’ van regionale en lokale stelsels van grondwaterstromen. Lagen met diverse bodemsamenstelling zijn scheef gesteld, waardoor er voedselrijker en armere, waterdoorlatende en ondoorlatende lagen direct naast elkaar kunnen liggen. Als ontwikkelingen plaats vinden, dan dragen deze bij aan het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de hoogteverschillen en van de overgang tussen stuwwal en omgeving.

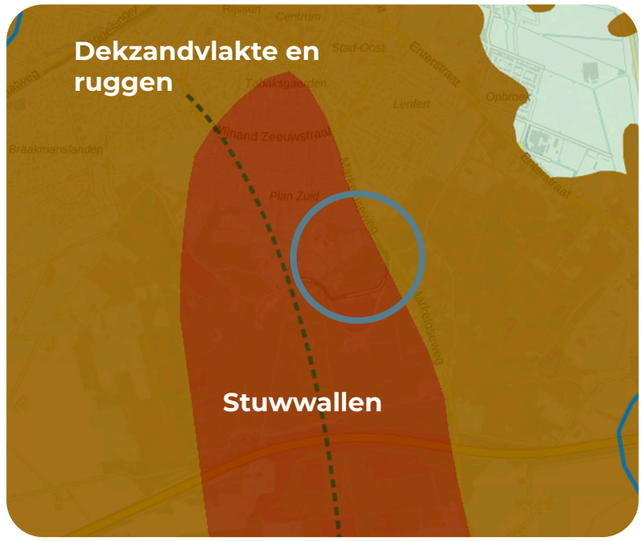

Afbeelding 8 Natuurlijke laagte (Bron: Omgevingsvisie Overijssel)

Laag van agrarisch cultuurlandschap
"Stuwwallen"
De grote oppervlakte aan – voormalige – natte en droge heidegronden was oorspronkelijk functioneel verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap. Hier werd geweid en werden de plaggen gestoken voor in de stal, in de stal bemeste plaggen dienden als structuurverbeteraar en bemesting voor de akkergronden op de essen. Na de uitvinding van kunstmest ging deze functie verloren en werden deze gronden grotendeels in cultuur gebracht. Aanvankelijk kleinschalig en min of meer individueel door keuterboertjes, later werd de ontginning planmatig en grootschalig aangepakt (tot in de jaren 60 van de 20e eeuw). Ten opzichte van omliggend essen- en hoevenlandschap zijn de landbouwontginningen relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplex. Erven liggen als blokken aan de weg geschakeld. Wegen zijn lanen met lange rechtstanden.

Afbeelding 9 Laag van het agrarisch cultuurlandschap (Bron: Omgevingsvisie Overijssel)

3. Beleid

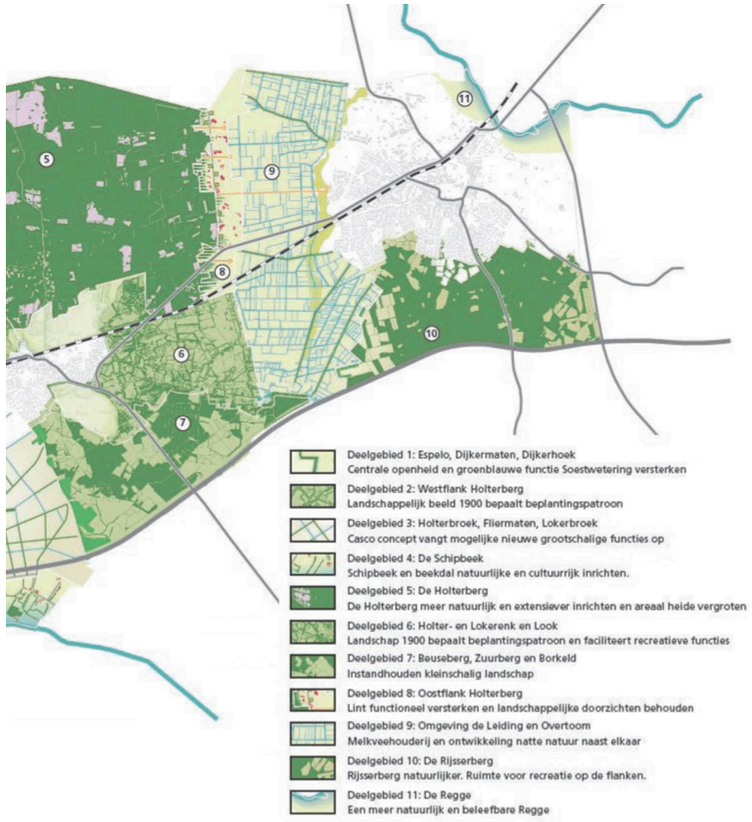

3.2 Landschapsontwikkelingsplan

De gemeente Rijssen-Holten heeft in december 2007 een landschapsontwikkelingsplan (LOP) op laten stellen. Het LOP bestaat uit een analyse van het landschap en het beleid, een inventarisatie van de landschapselementen, een landschapsontwikkelingsvisie en een uitvoeringsplan. De gemeente behoort zowel tot de regio Salland als tot de regio Twente. Een groot deel van het buitengebied van de gemeente bestaat uit bos- en heideterrein op de Sallandse Heuvelrug.

Op basis van de visiekaart ligt het projectgebied in deelgebied 10; De Rijsserberg, waarin het versterken van natuur centraal staat. Deelgebied 10 is onderdeel van het stuwwallencomplex Sallandse Heuvelrug. Het gebied kent veel relief en is relatief hooggelegen. Hier staat het verhogen van de ecologische waarde van het bos/natuurgebied centraal. Belangrijk voor het projectgebied is het versterken van de natuurfunctie van het bosgebied en het versterken van de ecologische waarden en het landschapsbeeld van de aanwezig bosranden. Daarbij is het behoud van bestaande bostuinen belangrijk, evenals het stimuleren van meer natuurlijk aangelegde (bos)tuinen bij woningen.

Afbeelding 10 Potentiële ontwikkellocaties (Bron: Gebiesvisie Stokmansveldweg Gemeente Rijssen-Holten)

4 Uitgangspunten landschapsplan

4.1 Uitgangspunten

Het projectgebied ligt aan de rand van Rijssen en bestaat uit een voormalige camping die herontwikkeld wordt naar woningbouw met een variërend programma. Het plan voorziet in een kleinschalige, groene woonomgeving die zorgvuldig wordt ingepast in de kwalitatieve landschappelijke setting van het Hollands Schwarzwald.

De bestaande bosranden blijven behouden en worden waar mogelijk versterkt met struweel en een kruidenrijke onderlaag. Hierdoor ontstaat een geleidelijke overgang tussen privé en openbaar groen. De tuinen van de woningen lopen over in het aangrenzende bosperceel, waardoor een natuurlijke en samenhangende woonomgeving ontstaat waarin landschap en bebouwing onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Uitgangspunten initiatiefnemer:

- Omzetten van de voormalige camping naar een woningbouwontwikkeling.
- Het landschappelijk inpassen van het voornemen.

Uitgangspunten Provincie Overijssel:

- Het projectgebiedmoet aansluiten op de gebiedskenmerken volgens de Omgevingsvisie Overijssel.

Uitgangspunten Gemeente Rijssen-Holten:

- De nieuwe woningbouwontwikkeling moet landschappelijk worden ingepast conform de gebiedskenmerken van het Schwarzwald.
- Het projectgebied moet gezien worden als open plek in het bos waarbij bezoekers en bewoners het bos kunnen beleven door middel van zichtlijnen naar de bosranden.

Legenda

- Wadi met ruimte voor speelgelegenheid
- Solitaire bomen (1e grootte en 2e grootte)
- Struweelbeplanting met kleine bomen
- Parkeren op halfverharding
- Bestaand talud
- Kruidenrijk grasland
- Doorzichten naar bosrand
- De calamiteitenontsluiting voor de hulpdiensten moet een minimale breedte hebben van 3,25 m verharding. Deze verharding moet ook geschikt zijn voor een totaalgewicht van 30 ton en een asbelasting van 11,5 ton.

Kruisweg 2, Rijssen

Formaat: A3

Schaal: 1:1000

Datum: Mei 2026

BJZ.nu
ruimtelijke plannen en advies
Almelo, Groningen, Utrecht, Zwolle
0546 - 45 44 66 | info@bjz.nu | www.bjz.nu

4 Onderbouwing landschapsplan

In het landschapsplan wordt op twee aspecten ingegaan, namelijk: de erfinrichting en de groenstructuren. De erfinrichting gaat in op de situering van de bebouwing op het erf en de groenstructuren gaat in op de passende beplanting op het erf.

4.2 Kenmerken landschapsplan

Stedenbouwkundig

Het stedenbouwkundig plan voor Kruisweg 2 te Rijssen is gebaseerd op een nieuw concept waarbij het projectgebied wordt beschouwd als een open plek in het bos. Deze benadering vormt het leidende principe voor de ruimtelijke opzet. De woonontwikkeling wordt niet opgevat als een traditionele uitbreidingswijk, maar als een zorgvuldig ingebedde open ruimte binnen een bestaande bosstructuur. Bewoners en bezoekers ervaren het omliggende bos niet als achtergronddecor, maar als actief onderdeel van de leefomgeving.

De voorgenomen herontwikkeling voorziet in een divers woningbouwprogramma. Het programma bestaat uit vrijstaande woonkavels, een Noabershof en sociale huur/koopwoningen. In totaal gaat het om circa 14 vrijstaande woningen (inclusief de bestaande woning), een Noabershof met 24 woningen van verschillende grootte en 22 sociale huur/koopwoningen in de vorm van boven-benedenwoningen.

De verkaveling en positionering van de woningen zijn zodanig opgezet dat zichtlijnen naar de omliggende bosranden vanaf meerdere standpunten behouden en versterkt worden. Vanuit de centrale ontsluitingsweg, de openbare ruimte en de woonkavels blijft het bos zichtbaar en beleefbaar. Hierdoor wordt de relatie tussen bebouwing en landschap continu voelbaar en ontstaat een sterke identiteit voor het plan.

De centrale ontsluitingsstructuur is licht slingerend vormgegeven en wordt begeleid door laanvormige boomstructuren. Deze bomen worden niet strak in één lijn geplaatst, maar op subtiele wijze verspringend aangeplant, waardoor een natuurlijker beeld ontstaat en het formele karakter van een traditionele laan wordt vermeden. Deze groene lijnen lopen als structurerende elementen door de wijk en versterken de ruimtelijke samenhang.

Parkeren wordt ondergebracht in compacte parkeerkoffers uitgevoerd in halfverharding, zodat de verharding visueel wordt verzacht en het groene karakter van het plan behouden blijft. Door deze terughoudende materialisatie blijft de openbare ruimte ondergeschikt aan het landschappelijke raamwerk.

Landschappelijk

De landschappelijke inpassing is volledig gebaseerd op het principe van de open plek in het bos. Het plangebied wordt omringd door bestaande bospercelen, waardoor het essentieel is dat een geleidelijke overgang tussen bos en woongebied wordt gecreëerd. De huidige bosranden zijn relatief hard van karakter. In het nieuwe ontwerp worden deze randen verzacht door het toevoegen van een gelaagde overgang van bos naar struweel, kruiden en uiteindelijk open kavels. Rondom het gehele gebied ontstaat hierdoor een natuurlijke bosrand met een struweel- en kruidenlaag die de ecologische waarde verhoogt en de overgang landschappelijk versterkt.

Deze gelaagdheid zorgt ervoor dat het bos als het ware het plan in vloeit. Vanuit het dichte bos ontstaat eerst een zone met struiken en kleine bomen, gevolgd door een kruidenrijke onderlaag, waarna de open woonkavels volgen. Hierdoor wordt de overgang niet abrupt maar geleidelijk en natuurlijk beleefd.

Binnen het plan worden tussen de kavels struiken en kleine bomen toegepast als natuurlijke perceelsafscheiding. Deze groene elementen creëren privacy voor bewoners zonder dat harde erfafscheidingen zoals schuttingen of hekwerken noodzakelijk zijn. Door te kiezen voor groene erfbegrenzingen ontstaat een samenhangend en landschappelijk passend beeld, waarbij de wijk als geheel groen en open blijft. Het inzetten van struwelen als lijnvormig ecologisch migratiegebied past wel goed binnen de voorgenomen ontwikkeling. Deze groene corridors zijn, naast het migratiegebied, een belangrijke schuilplaats en voedselbron voor verschillende diersoorten. Daarnaast bieden ze gewenste privacy op de verschillende woonkavels en wordt er voorkomen dat er schuttingen of hekwerken worden geplaatst.

Langs de centrale weg worden op meerdere plekken laanvormige boomstructuren aangebracht. Deze vormen belangrijke landschappelijke lijnen die door de wijk lopen en tegelijkertijd functioneren als ecologische verbinding. De bomen worden niet volledig symmetrisch geplaatst, maar met lichte variatie, zodat het beeld informeel en natuurlijk blijft. Deze groene lijnen begeleiden de beweging door het gebied en versterken de ruimtelijke leesbaarheid. Deze lanen zijn, net als de struweelbeplanting, belangrijke lijnvormige landschapselementen die een ecologische corridor vormen voor verschillende diersoorten. Denk bijvoorbeeld aan de vleermuis die boomstructuren gebruikt om te kunnen navigeren in het landschap.

Daarnaast worden op strategische plekken in de openbare ruimte solitaire bomen en kleine boomgroepen geplant. Deze bomen, bestaande uit inheemse soorten van middelgrote tot grote omvang, geven schaal en identiteit aan de open ruimtes. Ze zorgen voor schaduw, versterken het groene karakter van de wijk en maken verblijfsplekken bijzonder. Door variatie in soort en kroonvorm ontstaat een levendig en gelaagd groenbeeld dat aansluit bij het bosrijke karakter van de omgeving.

De centrale wadi wordt eveneens landschappelijk geïntegreerd binnen dit groene raamwerk. Het element voegt niet alleen waterberging toe, maar draagt bij aan biodiversiteit en beleefbaarheid. De combinatie van water, gras, bomen en bosranden maakt dat klimaatadaptatie en landschappelijke kwaliteit hand in hand gaan. De overige open plekken worden ingezaaid met kruidenrijk grasland. Dit betreffen de bermen en de randen van de verschillende nieuwe landschapselementen zoals de struwelen en solitaire bomen en boomgroepen. Deze kruidenrijke graslanden zijn vanuit ecologisch belang een belangrijk landschapstype voor de landschappelijke ontwikkeling van het projectgebied.

Het groensortiment en de vegetatietypen worden maximaal afgestemd op de lokale bodemgesteldheid en streekeigen materialen. Zowel het bomensortiment als het bosplantsoen zijn vanzelfsprekend inheems. Kruidenvegetatie en ruig gras zijn geschikt voor de plek en het bodemtype. Ook de fauna zal nadrukkelijk aandacht krijgen met bloeiende en bes-dragende planten. Struiken en bomen zijn belangrijk voor het foerageren van vogels en insecten (bestuivers) van alle vruchtdragende flora. Tussen de groene zones (beplantingen) is er ruimte voor beschuttingsmogelijkheden: voor vogels door middel van nestkasten; insectenhotels en houtrillen (konijnen, muizen, egels). De combinatie van gebieden met zon, schaduw, nat en droog geeft een extra kwaliteitsimpuls voor de biodiversiteit.

4 Onderbouwing landschapsplan

Staalkaarten Solitaire bomen

Soort:
Quercus Robur - Zomer eik

Aanplantmaat
12/14

Plantafstand
Minimaal 6 meter onderlinge afstand

Eindbeeld
De zomereik is een grote boom. De zomer eik kan verspreid over het terrein maar met name langs de randen in groepen of als solitair toegepast worden.

Soort:
Betula pendula - Ruwe Berk

Aanplantmaat
12/14

Plantafstand
Minimaal 6 meter onderlinge afstand

Eindbeeld
De ruwe berk is een transparante kleinere boom. Hij is goed toepasbaar op de velden waarbij wel enige schaduw gewenst is maar waar de ruimte niet geheel afgesloten moet worden.

Soort:
Tilia tomentosa - Zilverlinde

Aanplantmaat
12/14

Plantafstand
Minimaal 6 meter onderlinge afstand

Eindbeeld
De zilverlinde is een grote boom en verdraagt sterke snoei zodat enige compactheid haalbaar is. De zilverlinde kwam van oorsprong nabij gebouwen voor en is daarom goed toepasbaar nabij voorzieningen.

4 Onderbouwing landschapsplan

Staalkaarten Struweelbeplanting

Soort:
Prunus padus - Sleedoorn

Aanplantmaat
80/100

Plantafstand
3 stuks per m2

Mengpercentage
30%
Eindbeeld
Lijnvormige meer vrij groeiende elementen waarbij er samen met de meidoorn en veldesdoorn een gemengde gesloten wand ontstaat met een hoogte en breedte van circa 3 meter. Struweelhagen dienen minimaal 15 lang te zijn.

Soort:
Crateagus monogyna - Meidoorn

Aanplantmaat
80/100

Plantafstand
3 stuks per m2

Mengpercentage
30%
Eindbeeld
Lijnvormige meer vrij groeiende elementen waarbij er samen met de sleedoorn en veldesdoorn een gemengde gesloten wand ontstaat met een hoogte en breedte van circa 3 meter. Struweelhagen dienen minimaal 15 lang te zijn.

Soort:
Acer campestre - Veldesdoorn

Aanplantmaat
80/100

Plantafstand
3 stuks per m2

Mengpercentage
40%
Eindbeeld
Lijnvormige meer vrij groeiende elementen waarbij er samen met de sleedoorn en meidoorn een gemengde gesloten wand ontstaat met een hoogte en breedte van circa 3 meter.

4 Onderbouwing landschapsplan

Staalkaarten Kruidenrijk grasland

Soort:
De Cruydt Hoeck

Kruidenmengsel
O1 Onderbegroeiing - boszoom

Samenstelling
Look-zonder-look, Gewone engelwortel, Fluitenkruid, Grote klit, Gewone klit, Ruig klokje ,Dolle kervel, Wilgenroosje, Stinkende gouwe, Klein streepzaad, Vingerhoedskruid, Koninginnenkruid, Moerasspirea, Robertskruid, Geel nagelkruid, Gewone berenklauw, Stijf havikskruid, Akkerkool, Bos-vergeet-mij-nietje, Gewone brunel, Knopig helmkruid, Dagkoekoeksbloem, Bosandoorn, Boerenwormkruid, Valse salie, Heggendoornzaad, Echte valeriaan, Vogelwikke

Soort:
Biodivers

Kruidenmengsel
B113 Mengsels van bloemrijke ruigten en struwelen

Samenstelling
Aartsengelwortel, Barbarakruid, Berenklauw, Boerenwormkruid, Echte smele, Echte valeriaan, Fluitenkruid, Gewone engelwortel, Gewoon vingerhoedskruid, Goudgele honingklaver, Groot kaasjeskruid, Grote kattenstaart, Guldenroede, Harig wilgenroosje, Heggeduizendknoop, Koninginnekruid, Leverkruid, Look zonder look, Moeraskruiskruid, Moerasspirea, Muskuskaasjeskruid, Rietzwenkgras, Wilgenroosje, Witte honingklaver

Soort:
De Bolderik

Kruidenmengsel
Bo2 Bosranden en onderbegroeiingsmengsel fijn

Samenstelling
Gewone agrimonie, Welriekende agrimonie, Look zonder look, Daslook, Wilde akelei, Grasklokje, Ruig klokje, Stinkende gouwe, Borstelkrans, Vingerhoedskruid, Moerasspirea, Boswalstro, Robertskruid, Knikkend nagelkruid, Ruig hertshooi, Muskuskaasjeskruid, Bosvergeet-mij-nietje, Slanke sleutelbloem, Gulden (echte) sleutelbloem, Gewone brunel, bijenkorfje, Dagkoekoeksbloem, Echte guldenroede, Bosandoorn ,Grote muur, Valse salie, Echte valeriaan

5 Aanleg en beheer

5.1 Algemene aanplantinstructie

1. Het aanplanten van een landschapselementen kan plaats vinden tussen (half) november en (half) maart, mits het niet vriest.
2. Voor de aanplant wordt vaak gekozen voor een zogeheten bewortelde stek met de maat 200-250 cm hoogte vanaf de wortelhals.

5.2 Specifieke aanplantinstructie

Boom
1. Voor het aanplanten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat dient daarom ongeveer een afmeting te hebben van 70x70x70cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.

Haag
Voor het ontwikkelen van een dichte haag is de aanplant van 1 rij met bosplantsoen voldoende, meer rijen mag ook. Per strekkende meter kunt u 4 stuks bosplantsoen aanplanten. Graaf voor het planten een sleuf, die diep en breed genoeg is om de wortels van het plantgoed er ruim in te leggen. Eventueel kunt u een draad spannen als hulpmiddel bij het graven van de plant- sleuf. Sluit de plantsleuf na aanplant weer af met aarde.

Bomenrij
1. Voor het aanplanten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen
uitspreiden. Het plantgat dient daarom ongeveer een afmeting te hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
2. Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm lengte bij 8 cm doorsnede), op circa 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (zuidwesten). Bevestig de jonge boom met sisal boomtouw aan de boompaal. Knoop het touw aan de paal en draai het touw circa 3 maal in een 8-vorm om de boom. Leg een knoop in het touw om deze aan de paal te bevestigen. Snijd overtollig touw af.
3. U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas indien nodig bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.
4. Plaats bij een bomengroep de bomen ruim uit elkaar, de minimale plantafstand is 6 meter. Een volwassen boom kan al snel een kroon ontwikkelen van 10 meter breed.

Kruidenrijk grasland
1. De voorkeursperioden voor zaaien zijn augustus-september of februari-maart. Dit heeft ermee te maken dat veel planten koude- en weersinvloeden nodig hebben om te kunnen kiemen. Bij voorkeur niet zaaien als de grond drijfnat is (in ieder geval op zware kleigrond). Ook zaaien tijdens vorst of sneeuw wordt afgeraden.
2. De benodigde hoeveelheid zaaigoed hangt af van de bodem: 1 g/m2 op klei en 1,25 g/m2 op zand. Het zaad van inheemse, meerjarige planten is vaak stof-fijn, waardoor een kleine hoeveelheid zaad al genoeg is.
3. Meng het zaaigoed met licht vochtig zand (niet nat). Hiervoor kunt u bijvoorbeeld straatzand gebruiken. Dit steekt mooi af tegen de overwegend donkere ondergrond. Op die manier kunt u goed zien waar u al zaden gestrooid heeft. Ga voor menging uit van ongeveer 1 emmer zand op iedere 100 gram zaad of 1 kruiwagen zand voor 1 kg zaad.

Gemengde haag
Voor het ontwikkelen van een dichte gemengde haag is de aanplant van 1 rij met bosplantsoen voldoende, meer rijen mag ook. Per strekkende meter kunt u 4 stuks bosplantsoen aanplanten. Graaf voor het planten een sleuf, die diep en breed genoeg is om de wortels van het plantgoed er ruim in te leggen. Eventueel kunt u een draad spannen als hulpmiddel bij het graven van de plant- sleuf. Sluit de plantsleuf na aanplant weer af met aarde.

5.2 Specifiek beheer

Boom
Beheer is bij een solitaire boom niet of nauwelijks nodig. Door middel van een visuele beoordeling kan worden bekeken of onderhoudssnoei noodzakelijk is. Het verdient aanbeveling om regelmatig zogeheten zuigers, schurende takken en dood hout te verwijderen. Snoeien kan over het algemeen in de wintermaanden, met uitzondering van haagbeuk, walnoot, wilde paardenkastanje, esdoorn en berk.

Haag
De beste snoeiperiode is eind februari of begin maart.

Bomenrij
Zo min mogelijk snoeien heeft de voorkeur, omdat er zo weinig mogelijk wonden ontstaan. De boom zal met de mogelijkheden van de groeiplaats uitgroeien tot een volwassen boom.

Kruidenrijk grasland
1. Maai de vegetatie het eerste jaar zodra deze 20-25 cm hoog is. Maai met een zeis, bosmaaier met een messenblad (geen draadkop!) of een cyclomaaier zodat het maaisel kan worden afgevoerd. Gebruik geen klepelmaaier, aangezien deze het maaisel te fijn maakt waardoor harken/oprapen niet mogelijk is. Maai niet te laag (> 5 cm boven grond).
2. Afvoeren van maaisel voorkomt dat een viltige laag van oud maaisel op de bodem ontstaat. Deze belemmert kieming van zaden en verstikt eventuele kiemplanten.
3. Vanaf het tweede jaar bestaat het beheer eveneens uit maaien en afvoeren van maaisel. Frequentie en tijdstip van maaien is afhankelijk van de productiviteit van de begroeiing. Over het algemeen geldt dat tweemaal per jaar maaien (en afvoeren) volstaat: de eerste maaibeurt tussen half mei en half juni en de tweede maaibeurt later in de zomer.

Gemengde haag
De beste snoeiperiode is eind februari of begin maart.

Colofon

Project:	Rijssen, Kruisweg 2
Auteur:	BJZ.nu
Datum:	Februari 2026
Status:	Concept

www.bjz.nu
0546 434 466
info@bjz.nu

Vestiging Almelo
Twentepoort Oost 16a
7609 RG Almelo

Vestiging Zwolle
Dr. van Wiechenweg 2
8025 BZ Zwolle

Vestiging Utrecht
Wattbaan 51
3439 ML Nieuwegein

Vestiging Groningen
Helperpark 284
9723 ZA Groningen

BJZ.nu

ruimtelijke plannen en advies